

Сравнителна характеристика между магистърска програма Музикознание, профил „Етномузикознание“ в АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив и магистърска програма „Етномузикология“ в Университет за музика и сценични изкуства, Виена

Магистърската програма по Етномузикознание в АМТИИ е създадена пред 1997-98 година, като първоначално се организира по модела на магистърската програма в НМА „Проф. Панчо Владигеров“ – София, в петгодишен курс на обучение след завършено средно образование. Понастоящем активната магистърската програма по „Музикознание“, (профил Етномузикознание) се реализира след завършена бакалавърска степен. Програмата се изпълнява в рамките на 3 семестриална програма, през която студентите трябва да наберат минимум 75 броя кредити или повече, а актът на защита на дипломна работа е 15 кредита. Обучението се изпълнява основно на български език, а в случай на необходимост и на английски. Магистърската програма е преди всичко научно ориентирана, като обучението се фокусира върху музикално-теоретичната подготовка и изследване на музикалните стилове и проявления на културата в различни нейни форми, изследва музиката като модел на човешко поведение и едновременно с това се съблюдава да се поставят актуални проблеми на съвременното развитие на науката Етномузикологията. Завършилите специалисти, придобиват квалификация магистър „Етномузиколог“ и имат възможност да продължат своето развитие в следващата образователна степен, или да се реализират като преподаватели, експерти в различни структури и културни институции, като научни работници. Програмата в АМТИИ преди всичко е ангажирана с подготовка на кадри продължаващи своето развитие и обучение в университета, и завършили Академията, но също така е отворена за кандидати завършили други висши училища в България и Европа.

За сравнение, настоящата Магистърска програма по „Етномузикология“ във Виена е създадена в Института за изследване на фолклорната музика и етномузикология към Университета за музика и сценични изкуства, Виена с решение на Ректората от м. септември 2017 г., а учебният план е одобрен през 2019 г. До тази година към изследователския център могат да се обучават единствено докторанти. Програмата се изпълнява на немски и английски език. Периодът на обучение е 4 семестъра, през които студентите трябва да имат общо 120 кредита. Това е една научно-художествена магистърска програма по Етномузикология, която е насочена към международна целева група и се фокусира върху теоретичното и практическото изследване на музикалните светове, главно извън повлияното от Запада изкуство и популярни музикални стилове. Централното съдържание на курса включва теоретичните и методологични основи на предмета с фокус върху етномузикологичните поледи (теренни) изследвания, вникване в разнообразието на световната музика като предмет на изследване в етномузикологията, художественото и практическото изследване на различни традиционни или нововъзникващи форми на музикално изразяване и чувствителност към социално-политическата значимост и отговорност на предмета на Етномузикологията. В тази връзка би следвало да се уточни, че независимо от по-профилираната теоретична постановка в

АМГИИ, двете програми **установяват сходство** във връзка с реализирането на теренни изследвания и в частност в музикално-теоретична рамка от дисциплини. Те са важна част от работата на всеки един етномузиколог и са предпоставка за успешното дипломиране и реализация на дипломната работа, която трябва да се защити от студентите.

Университетът във Виена има за цел да задълбочи и допълни научното и артистично професионално обучение на базата на бакалавърско обучение. Целта на научно-художествената магистърска програма по етномузикология е стабилна научна квалификация по предмета, която винаги е придружена и контекстуализирана от активна музикално-артистична практика. Рефлектираното отношение към разнообразието от музикални традиции следва, да допринесе за преодоляване на социалните предизвикателства в едно променящо се, хуманно и равноправно по отношение на половете общество с неговите различни културни местоположения. То квалифицира студентите за академични докторски изследвания, особено в областта на етномузикологията/изследванията на народната музика. Целта на курса е да увеличи представянето на музикалното разнообразие в австрийското университетско обкръжение.

В тази връзка би следвало да се уточни, че в курса във Виена присъства едно по-голямо фокусиране към проблеми от гледна точка на малцинства (културни, етно-религиозни, лингвистични и др.). Независимо, че акцентът в Пловдивската академия не е поставен върху тази проблематика, въпросите свързани с културата на различни етно-религиозни общности и групи, които живеят на територията на България, присъства в програмата като част от културното многообразие на нашата страна и като част от обоевропейските политики за взаиморазбиране, уважение и т.н, или изразяване на т.нар. единство в многообразието. Не са подминати и курсовете за Балканските музикални традиции, които обединяват нашата Академия със сродни висши училища и традиции.

Очаквани резултати от обучението – компетентности

Студентите, които са завършили научно-художествената магистърска програма по етномузикология и в двете програми, са в състояние да работят по методологически издържан начин и да контекстуализират теоретично резултатите от научната работа. Могат самостоятелно да планират, провеждат и научно да обработват теренни изследвания. Могат да се изразяват убедително в различни музикални стилове и да изразяват рефлектирано своите музикални дейности. Те познават многообразието от музикални изрази и имат социално-политическа компетентност за справяне с него чрез срещи с различни хора и културни контексти. Могат да сравняват музикалните стилове, да релативират ценностите им и да разпознаят и критично да поставят под въпрос хегемонните структури.

Възможни кариерни профили

И двете висши училища, осигуряват подготовката на висококвалифицирани кадри, като възможните работни профили включват научна работа в университети и изследователски институции, организационна и кураторска работа в музеи и културни институции, редакторска работа в различни медии, работа в архиви, артистична работа, посредническа работа, работа в областите на многообразието, малцинствата, миграцията и

др., работа в областите на нематериалното културно наследство, опазването, устойчивостта и др.

Изисквания за прием

Предварително обучение - Приемът в магистърска програма по етномузикология във Виена, изисква завършване на подходяща бакалавърска степен или подходяща бакалавърска степен от университет по приложни науки или друга еквивалентна степен в призната местна или чуждестранна образователна институция след средно образование, възлизаща на най-малко 180 ECTS кредита. Взимат се под внимание музикални или музикално-педагогически обучения в призната образователна институция след средно образование, като например бакалавърското обучение в MDW. Научните бакалавърски обучения също са релевантни за приема, като например изучаването на музикология, при условие че тези изследвания са допълнени от подходящо художествено-изпълнителско (само)обучение. Примери за възможни опции включват: официални уроци по западни или други музикални стилове, интензивен неформален опит с (семейни) практики за правене на музика и др. Релевантността на темата за работа се определя от Ректората, като се вземе предвид становище на Института за народна музика и етномузикология.

Кандидатите, които желаят да се обучават в АМГИИ по настоящата програма трябва да притежават бакалавърска диплома в същото направление (8.3 Музикално и танцово изкуство). Те трябва да се явят на събеседване по една от предварително посочените теми в конспекта, а изпитът се провежда в два етапа.

Приемният тест във Виена е доказателство за художествено-изпълнителска или артистична годност или способности. Приемът в магистърската програма по етномузикология също изисква художествено-изпълнителска пригоденост за следващия курс на обучение. Изпитът на приемната комисия за определяне на артистичната годност се провежда преди допускане до курса. Предпоставка за допускане до приемния тест са доказани и представени резултати за съответни предишни проучвания, както и доказателство за предишен научен и артистичен опит в контекста на традиционната музика/традиционен танц. Те трябва да бъдат обяснени в мотивационното писмо при кандидатстването. Тестът за прием се състои от две части:

1. Артистично изпълнение (вокално/инструментално/танцово) от областта на традиционната музика/традиционен танц, в която кандидата претендира, че има умения. Изпълнението служи на изпитната комисия за определяне на артистичното ниво на кандидата с оглед по-нататъшно обучение в университетска магистърска степен по етномузикология.

2. След артистичното представяне, научното имплементиране на представеното от първата част трябва да бъде обяснено по разбираем начин в рефлексивен разговор с приемната комисия във втората част на изпита. Прави се препратка и към мотивационното писмо.

Критерии за приемни изпити

Всички кандидати трябва да притежават уменията и опита, изброени по-долу, на достатъчно добро ниво, което трябва да им позволи да завършат обучението си успешно.

•Способност да се изразява артистично убедително в традиционен стил и да го контекстуализира научно.

Право на избор на кандидатите на различен метод на провеждане на приемния изпит/справедливи условия за достъп. Кандидатите имат право на различен метод на изпитване, ако могат да докажат увреждане, което би им попречило да се явят на приемния изпит по предварително дадените условия, но който не би нарушил съдържанието и изискванията на изпита.

Изпитващите и в двете институции трябва да провеждат изпита по-справедлив начин и да се въздържат от всичко, което би могло да дискредитира кандидатите или да накърни личното им достойнство.

В Австрийската столица се изисква доказателство за владеење на немски и английски език, като съществува времеви период за документиране на ниво на владеење на език. Кандидатите, чийто първи език не е немски или английски като език на обучение, трябва да представят доказателства за владеењето на съответните езици на обучение, необходими за успешно продължаване на обучението, преди да се регистрират за продължаване на обучението си за втория семестър. Нивото на езиковия сертификат е определено в правилника за езикова компетентност на Ректората на MDW. В момента се работи върху промяна на условията за документиране на езикова компетентност. Доказателството се предоставя по-специално чрез свидетелство за завършено училище, базирано на преподаване на съответния език на обучение и чрез полагање на изпит на определено ниво в международните изпитни центрове за немски или английски език. Освен това трябва да се спазват разпоредбите за езикова компетентност на Ректората на MDW. За сравнение в АМТИИ, кандидатите, които са граждани на ЕС трябва да владеят български език, като се явяват на предварителен изпит във висшето училище и в случай, че не получат задоволителен резултат, следва да преминат през едногодишен езиков курс към ДЕСП.

Продължителност, обхват и структура на учебната програма

Учебното съдържание на специалността е разделено в 3 семестъра, като броя кредити са разпределени по следния начин: от задължителни дисциплини 85.5, от избираеми дисциплини 42, от факултативни дисциплини 8, общо всички 135.5. В задължителния модул студентите се обучават в общонаучни и специализирана подготовка по различни дисциплини, сред които Глобализация на музикалната традиция, Етномузикология I и II, История на народното изпълнителско изкуство, Въведение в музикознанието, Методика и практика на преподаване на музикална фолклористика, Музикална етноисториография и др. Във втория модул „Избираеми дисциплини“ студентите имат възможност и избират между Теренна работа, Словесен фолклор, Балкански музикални традиции, Български народни танци, Разработване и управление на проекти.

Въз основа на теренното проучване, дипломантите организират работата си с научен ръководител, като темата се коментира и работи през цялото време на обучение. За времето на своята работа дипломантите разработват различни проекти, семинарни работи и задачи, които представят в различните дисциплини. Заниманията са групови и индивидуални.

За сравнение дисциплините в Научно-художествената магистърска програма по етномузикология във Виена е с обем от 120 ECTS кредита, които са разпределени в 4 семестъра по 30 ECTS кредита всеки.

Курсът се състои от 7 учебни дисциплини, които са посочени по-долу:

1. Теория и методика

- Студентите са запознати с теоретичните и методически основи на дисциплината
- Изградено основно разбиране за планирането, изпълнението и проследяването на теренни етномузикологични изследвания

ECTS кредити **16**, от които от избиращи предмети **0**.

В кой семестър по колко кредита 1-10 и 2-6

2. Разнообразие от стилове

- Студентите имат обща представа за разнообразието от музика в световен аспект, познават обхвата на предмета и могат да изградят и изразят сравнителни перспективи.

ECTS кредити 8, от които от **избиращи предмети 8**

В кой семестър по колко кредита 1-4, 2-2, 3-2

3. Музикална практика

- Обучаваните могат да се изразяват в избраните от тях традиционни музикални стилове по такъв начин, че съответният контекст и стилистика да са достатъчно добре изразени и представени и разбираеми за публиката
- Те могат да прилагат музикално и практически знанията за стиловите характеристики и формалните принципи на съответния музикален стил и познават репертоара.
- Наясно са с културните конвенции, асоциирани със съответната музиката.

ECTS кредити 24, от които **от избиращи предмети 0**

В кой семестър и по колко кредита 1-10, 2-4, 3-6, 4-4

4. Етномузикология и обществено-политическата отговорност

- Студентите осъзнават социално-политическата отговорност на етномузикологията и могат да рефлектират критично и да участват в дискурси.
- Познават проявите и динамиката на дискриминацията, основана на социални неравенства и различия.
- Могат да разработват и прилагат концепции в смисъла на приложната етномузикология.

ECTS кредити 16, от които от избиращи предмети 0

В кой семестър и по колко кредита 2-8, 3-8

5. Проект за теренни изследвания, теренна работа

- Студентите могат разумно да структурират полеви изследователски проект, да го концептуализират тематично, да го планират и изпълняват самостоятелно, да правят проучвателни и документални записи, да ги записват и архивират.
- Студентите могат да черпят научни открития от своите полеви изследвания и да ги представят на експертна аудитория.

ECTS кредити 12, от които от избиращи предмети 0

В кой семестър и по колко кредита 1-2, 2-2, 3-4, 4-4

6. Избиращи предмети

- Студентите допълват и разширяват своите знания и умения чрез свободно избрани предмети.

ECTS кредити 10, от които от избиращи предмети 10

В кой семестър и по колко кредита 1-2, 2-4, 3-2, 4-2

7. Област на магистърска теза

- Студентите могат критично да отразяват текущото състояние на научните изследвания.
- Могат да формулират изследователски въпроси и да използват подходящи методи, за да им отговорят, като прилагат и използват съответните изучени теории.
- Могат да работят по научни въпроси независимо, вземайки предвид включително аспекти от диверситета
- Придобиват умения за научна комуникация.

ECTS кредити 34, от които от избиращи предмети 0

В кой семестър и по колко кредита 1-2, 2-4, 3-8, 4-20

Пропорция на избиращите предмети в цялостното обучение 21,6%

Задължителни и избиращи предмети във Виена - Задължителното съдържание на курса възлиза на 102 ECTS кредита. За свободно избиращите предмети са предвидени 18 ECTS кредита. От тях 8 ECTS кредита трябва да бъдат завършени от специфичната избираща област, създадена специално за научно-художествената магистърска програма по етномузикология. Допълнителни 10 ECTS кредита могат да бъдат избрани свободно от предложенията на всички местни или чуждестранни признати след средно образование институции, предложенията на всички обучения, налични в MDW, и платформата за избиращи предмети на MDW, при условие че са изпълнени съответните предварителни условия.

Въз основа на по-горе изложеното е видно, че програмите в Пловдив и Виена са доколкото сходни, толкова и различни, като сходствата се изразяват в задължителните аудиторни занимания, теренни проучвания и реализиране на изследователска теза.

Сравнително сходни са наличието на теоретичните модули и в двете програми, както и възможността за реализация на специалистите от този профил. Независимо от това различията, които мога да се посочат се обуславят не само от национално-ориентираните рамки на програмите, но и от особеностите на самите структури, към които са създадени – Пловдивската - към образователна институция, а Виенската към Изследователски център във висше училище. Независимо, че виенската програма е по-късно създадена, тя се опира на опита на изследователите в центъра, които до създаването на магистърския клас обучават предимно кандидати в ОНС „Доктор“. За сравнение Пловдивската програма има над 20 годишна традиция, като през годините тя следва моделите на Националната музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“ за обучение на студентите в магистърски класове и обособяването им в теоретичен отдел след две години обща музикална подготовка. По този модел в АМТИИ години наред се обучават магистри, които се включват в петгодишната програма на висшето училище след предварителен изпит.

В двете институции различия се откриват и въз основа на минималният брой кредити, в продължителността на обучение и основната разлика се състои в това, че в Пловдив специалността е ориентирана по-теоретично, а във Виена научно-приложно.

И двете програми се извършват в редовна, присъствена форма на обучение, но във Виенската институция студентите имат възможност да допълнят активностите си с научна работа в компании или изследователски центрове и институции извън университета, както и да настояват за признаване на художествено-творчески активности извън университета. Също така в MDW е възможно да се организират блокови курсове, в зависимост от обстоятелствата, с решение на ръководството.

В MDW е препоръчително да се предприеме обучение в чужбина през 2-ри или 3-ти семестър, като този престой в чужбина се зачита за част от обучението и се отразява като полеви изследователски проект/терен, музикална практика, област на магистърска теза). За сравнение в АМТИИ теренните проучвания се реализират в рамките на България, а пътуванията в чужбина са при възможност на студентите.

Друга отлика е в Размерите на групата на курса - за курсове в MDW групите са с ограничен брой участници, размерът на групата е определен и в курса могат да се запишат неголям брой участници. Трябва да се отбележи, че на студентите, които не са успели да се запишат, не се удължава срокът на обучение. Ако е необходимо, е предвидено да се предлагат и паралелни курсове, дори и през времето, когато няма планирани такива. Студентите в програмата на АМТИИ имат групови и индивидуални занимания

Изборът на тема на Магистърска теза в Пловдив е решение на студента, който се консултира от избрания ментор (научен ръководител). Във Виена студентите имат право да предложат темата на своята магистърска работа или да избират измежду множество предложения. Задачата на магистърската работа трябва да бъде избрана така, че да е възможно и разумно студентите да я изпълнят в рамките на шест месеца. Допустимо е няколко обучавани да работят заедно по една тема, ако представянето на всеки от тях може да бъде оценено поотделно. Темата и ръководителят на магистърската работа се съобщават писмено на декана в началото на 3-ти семестър. Темата и ръководителят се считат за приети, ако деканът не ги забрани с решение в едномесечен срок от получаване на съобщението или изрично одобри темата и ръководството. Допуска се смяна на ръководител до оценка на магистърската работа.

Магистърската работа обикновено се пише на немски или английски език, а в България на български език. И в двете висши училища с магистърската работа, студентът демонстрира способността си да се занимава със задълбочен научен анализ на самостоятелно избрана тема от етномузикологията, използвайки методически и теоретично обоснован подход.

В MDW студентите имат и художественотворчески изпит, като по този начин положително завършват специалността „Музикална практика“, който има сходни елементи с изпита при специалност „Изпълнителско изкуство“ (народен инструмент или народно пеене) в АМГИИ.

След завършване на научно-художествена магистърска степен по етномузикология се присъжда академичната степен „магистър на изкуствата“ със съкращението „магистър“, по-добра практика в България не се прилага.

18 юни 2023 г.
гр. Пловдив

Изготвил:.....
доц. д-р Зоя Микова